

ئه‌ری ده‌توانن د. که‌مال دادگایی بکه‌ن؟! ... عه‌لی مه‌حمود محه‌مه‌د

2005-11-9

براده‌ران زۆرجار ئیمه‌یلم بۆ ده‌نێرن که بۆ چاوم باشییه‌کان ده‌سه‌لاتی کوردی نابینییت؟، چاویلکه‌ی ره‌ش داکه‌نم، ئه‌وه‌تا قوتابخانه‌ دروست ده‌کرییت، شه‌قام قیرتاوه‌ کرییت، به‌ فۆلت کاره‌با به‌سه‌ر مالاندا چک چک دابه‌ش ده‌کرییت، ته‌نکه‌ر به‌ گه‌ره‌که‌کاندا به‌ په‌رداخ ئاو ده‌کات به‌ خیرات. سه‌رۆکی عیراق له‌ کۆشکی سپی به‌ زمانی شیرینی کوردی قسه‌ ده‌کات، 67 وشه‌ی کوردی په‌سه‌ن، به‌ بێ هه‌له‌ی زمانه‌وانی و گری، ده‌کات به‌ ده‌سکه‌وتی میژویی بۆ کورده‌واری، سه‌رۆکی کوردستانیش به‌ به‌رگی په‌سه‌نی کورده‌ییه‌وه، به‌ کلاو جامانه‌وه‌ له‌گه‌ڵ بۆش ته‌وقه‌ ده‌کات.

به‌لام له‌ راستیدا، نه‌ 67 وشه‌که‌ی به‌رپێز تاله‌بانی راستی تیدا بوو، نه‌ جامانه‌که‌ی به‌رپێز بارزانیش جل و به‌رگی کوردی بوو، ئاخر به‌رپێز تاله‌بانی له‌و 67 وشه‌یه‌دا باسی ئه‌زمونی دیموکراسی کوردستان و کۆمه‌لگه‌ی مه‌ده‌نی و مافی مرۆف و پێشکه‌وتنی ئابوری کوردستانی کرد، که‌ هه‌چی له‌ راستیدا وا نییه‌، هه‌مووی دور بوو له‌ راستییه‌وه. به‌رپێز بارزانیش جامانه‌ی سوری له‌سه‌ر نا، که‌ هه‌یمای کورد نییه‌، به‌لکه‌ هه‌یمای ته‌نها یه‌ک عه‌شیره‌ته‌ له‌ناو نه‌ته‌وه‌ی کوردا.

قه‌له‌م و زمان زۆربوون به‌سه‌ر و بالی 67 وشه‌ میژویییه‌که‌ی تاله‌بانی و جامانه‌کی بارزانیا هه‌لییان دا، ئه‌وانه‌ی ئه‌هلی نیعمه‌تی سلیمانی پالاس و شیراتۆن پالاسن، ئه‌وان چاویلکه‌یه‌کیان له‌ چاوه‌ هه‌موو شتی ده‌سه‌لات به‌ دیوو به‌ باشییه‌که‌ی ده‌بینن و ده‌خویننه‌وه، لای ئه‌وان ده‌سه‌لات سه‌رکرده‌ پیرۆزن، هه‌موو شتیکیان موفه‌رکه‌، ده‌رده‌ کوشنده‌کانیان چاره‌سه‌ر ده‌کات، ئه‌گه‌ر هه‌له‌ و پيساییه‌که‌شیان بێت. چاویلکه‌که‌ی ئیمه‌ش دیوه‌که‌ی دیکه‌ ده‌بینییت، له‌م زبڵدانی گه‌نده‌لی و دکتاتۆرییه‌ی کوردستاندا لوتم ده‌ویت بۆنی گۆل بکات، چاوم ده‌ویت له‌ جوانی زه‌وق بینییت.

نووسه‌ریکی ئانارشییست، له‌م رۆژانه‌دا باسی له‌وه‌ کرد، هه‌یشتا له‌ به‌ره‌ی هه‌ژارانه‌، به‌لام له‌ یادیکردوه‌، شه‌ویکی خه‌وتنه‌که‌ی بێ له‌ پێک و که‌یف و سه‌فا، به‌ ئه‌ندازه‌ی دوو مانگی مانگانه‌ی هه‌ندیک خیزانی پله‌ دووی شه‌هیدان و ئه‌نفاله‌کانه‌، ئه‌مه‌یه‌ به‌ره‌ی هه‌ژاران. ئاساییه‌ ده‌سه‌لات پیا هه‌لده‌ر و په‌خنه‌ گری خۆی هه‌بییت له‌ هه‌مان کاتدا، چون‌ به‌ به‌غه‌کانی چاویان گه‌نده‌لی، فه‌لاقه‌، تیرۆر، تالانی کوردستان نابینییت، چاویله‌که‌ی په‌خنه‌گرانیشت نه‌وت رێژکردنی جاده‌کان به‌ شه‌قام دروستکردن، به‌ردانی بارزان تکریتی به‌ کوردایه‌تی، تالانی هه‌ولیر به‌ نه‌ته‌وه‌یی ده‌خویننه‌وه‌، ئاخر من چی له‌ جامانه‌ بکه‌م له‌ کۆشکی سپی، تۆ له‌ کوردستان هه‌موو جامانه‌ له‌ سه‌ره‌کانت له‌ مالی خۆیان له‌ برسان و ترسان کوشتییت! چی له‌ 67 وشه‌ی کورده‌ییه‌که‌ بکه‌م، 10 ئه‌وه‌نده‌ش به‌ هه‌مان زمان به‌سه‌روبالێ ئه‌ردۆغاندا هه‌لده‌یت، کورسی سه‌رۆکایه‌تی ئه‌وه‌نده‌ی له‌ به‌رزه‌وه‌ندی وه‌فیک سامه‌رایی و فرۆکه‌وان و به‌رزان تکریتی و سیستانی بوو، کورد ته‌نها وشه‌ی خائین بوونی لی دورییه‌وه‌.

له کاتیکیدا بۆنی گهنده لیتان هه موو کوردستانی ئاوههوا سازگاری بۆگهن کردووه، چی لهو دیموکراسییته تان بکه م تا کو ئیستا یه ک دادگایی کردنی سه ره به خو، یه ک خۆپیشاندانی ناره زایی فه رمی له کوردستان له سایه پیدایه خووه نه بینییوه .

وریا به ته ور که ل و پارچه کرا، فزه نه کرا، عه لی بچکۆل له سه ر نامه یه ک ولات به ده ر کرا، فزه نه کرا، هه زاران که س تیرۆر و شوینبزرکران فزه نه کرا، زیندانی ئاکری و فه لاجۆلاننان پیر کرد له نه یاری سیاسی، فزه نه کرا .

ده زانن له گه ل بوونی دیموکراسیی راسته قینه دا، هه موو ده نگه کپکراوه کان زیندوو ده بنه وه، وریا به سه ری برپاوه وه داوای مافه کانی ده کاته وه، شه هیدانی شه ری ناوخویی دادگی بکوژانیان ده ویت، ونبووه کان داوا ده که ن بکرین به قوربانیا نی جینۆساید، جه ماوه ریش له به رپرسان ده پرسن، ئه مه تان له کوئ بوو؟؟، فیرعه وناوه و شاری خه ونه کانیش ده گۆرین بۆ دزاوه و جاشاوه !.

به وته ی به رپیز ته ها به رواری، چه ند که سی ک ده عوایان له سه ر د . که مال به رز کردۆته وه، ئه م هه واله گه مه که خۆشتر ده کات، گو م تا قول بی ت مه له وانی خۆشتر ده بی ت . ئایا ئه و که سانه ی ده عوایان له سه ر د . که مال هه یه کین؟، هه ر ئه وانه نیین له رابردوودا د . که مال به کو نه به عسی و فایلداری ناساندبوونی؟ . که واته له گه ل دادگاییه که دا هه موو کیشه خه وتوووه کان زیندوو ده بی ته وه، هه موو فایله تو ز گرتوووه کان دینه پیشه وه، هه موو پشکۆکانی ژیر خۆله می شه که گر ده گرنه وه، بۆیه کلپه ی دادگاییه که له وه گه وره تره ئیستا هه سته یی ده کری ت .

کوشتنی د . که مال زه حمه ته له م رۆژگاره دا له کاتیکیدا ناسنامه ی نه مساوی هه یه، ده نا ئه نجام ده درا، له به ر ئه وه ی حکومه تی نه مسا، ئه منستی، ده یان ده زگای دیکه هاتوونه ته قسه له سه ری، ئیران هیشتا کیشه ی رۆژنامه نووس زه هرا کازمی له گه ل که نه دا یه کلا نه کردۆته وه، که له شه قام پۆلیس لییان دا، نه ک له زیندان به ئه شکه نجه کوژرابی ت . له وانه یه پدک واپزانن یه ک له پشت ئه و کیشه یه وه یه، به لام یه ک له پدک زیاتر له دادگایی د . که مال ده ترسی ت، چونکه د . که مال هه موو فایله کان تی که ل ده کات . د . که مال ده سته یی بۆ ئاگری ک بردوو هه موو ده سه لاتداران له ئاگری خۆیدا ده سوتی نی ت، له گه نده لی، پیشیلی مافی مرو ف، تالان و برۆی کوردستان، فایلداره کان، کو نه به عسی یه کان، چاکسازی و پاکسازی، ئه مانه ش هه مووی به رو ک به یه نکیش ده گری ت . د . که مال ئه گه ر له سه ر یه ک یه شی بنوسیایه، به و شیوه زمانه، به هه مان شیوه مامه له ی له گه ل ده کرا .

ئه گه ر دادگایی د . که مال ئه نجام بدری ت، ئه نجامه که ی هه رچۆن بکه ویته وه له قازانجی دیموکراسییته، که واته د . که مال چ سزایه ک بدری ت ده بی ته قوربانی دیموکراسی، هه رچه نده باوه ریم وایه د . که مال له و دادگاییه بی تاوان ده رناچی ت، به شی ک له و ره خنانه ی گرتوییه تی به به لگه وه بۆ ناسه لمی نی ت، سه رباری شیوازی ده برپینه که ی، به لام دادگای ئازاد و کراوه شه رم له که س ناکات، ئه نجامی دادگاییه که زۆر به رفراوانتر ده روات له د . که مال، کو مه ل ده هه ژینی ت، هه موو چاوه نو قاوه کان ده کاته وه، هه موو ماف خوراوه کان بی دار ده کاته وه، تا ک هه ست به بونی خو ی ده کات .

له داهاتوودا دیموکراسییهت له کوردستان دابهش ده کریت به سهر قوناغی پیش گرتنی د. کهمال و قوناغی پاش گرتنی د. کهمال. ئه وهشی لام روونه نه پارتی و نه به کیتی ناویرن خویان له قهره ی دادگایی د. کهمال بدهن و لیبی ده ته رسن، بویه تا پبیان بکریت خویانی لی دپاریزن، ئاخو ئه م دادگایه له دادگایی روژنامه نووسه به سزمانه هه رزه کاره کان گه وره تره.

به هه مان شیوه دادگایی د. کهمال، سسته می دادگای کوردستانیش ده خاته به رده م ئه زمونی که وه، پیشانی ده دات چه نده سه به خویه، له ئیستاوه ئه گه ر د. کهمال دادگایی بکریت، پیشنیار ده که م ناوهندی CHAK:

-پاریزه رانی بیسنوو ئاگادار بکاته وه له پرۆسه ی دادگایی کردنه که، بو ئه وه ی به شدارین تیایدا و له نزیکه وه چاودییری پرۆسه ی دادگاییه که بکه ن، تاکو دادگا بیلایه نانه مامه له بکات له نیوان شکات که ر و شکات لیکراو.

-هه ر فایلدار و کونه به عسییه که ده عویان له سهر د. کهمال به رز کرده وه، چاک ده بییت پاریزه ری خوی هه بییت له دادگا بو پاریزگاری له د. کهمال، چونکه له و باره دا کیشه که له دادگایی د. کهمال ده رده چیت، هه روه ها ریکخواوی ریشه کیش کردنی به عس و هاوپه یمان ئاگادار بکرینه وه له وه ی له کوردستان هه موو پیوه ره کان پیچه وانه که وتۆته وه، فایلدار و به عسییه کان خه لکی کوردستان دادگایی ده که ن.